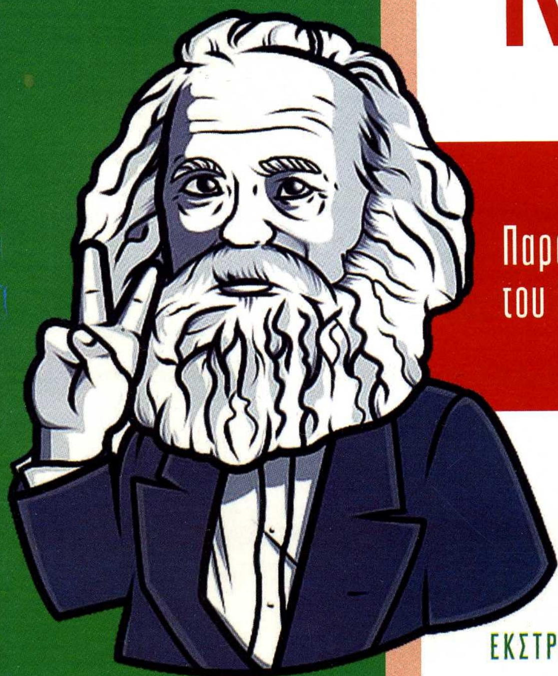
ΜΙΣΘΟΙ, ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΚΕΡΔΗ;

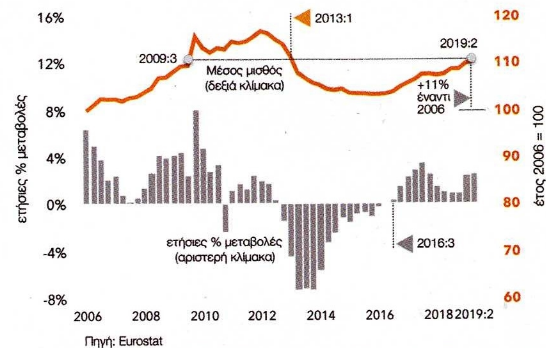
Παραφράζοντας την μπροσούρα του Μαρξ «Μισθός, Τιμή και Κέρδος»

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΔΟΝ
ΙΟΥΝΗΣ 2020

ΜΙΣΘΟΙ

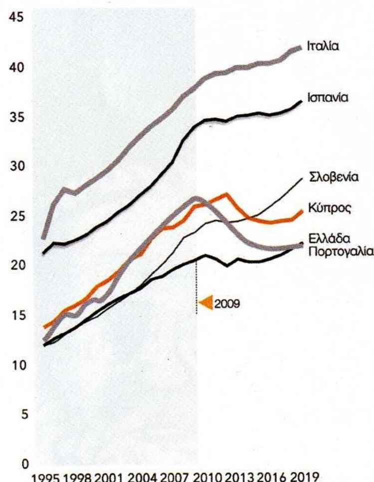
Οι μισθοί στην Κύπρο ακολουθούσαν από το 2006 μέχρι το 2012 μια ανοδική πορεία. Ήταν αναμενόμενο, πως με την εμφάνιση των «συμπτωμάτων» της παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης και στην Κύπρο, τα πράγματα θα άλλαζαν. Από το 2012 και μετά ακολούθησε μια συνεχής πτώση του μέσου μισθού για πάνω από τέσσερα χρόνια. Αυτό που δεν ήταν αναμενόμενο είναι πως κατά τη διάρκεια του "success story" της κυβέρνησης Αναστασιάδη-ΔΗΣΥ, ο μέσος μισθός δεν κατάφερε ποτέ να ξεπεράσει τα επίπεδα του 2012.

Διάγραμμα 1.1. *Μέσος χρηματικός μισθός (τρέχουσες μεταβολές και δείκτης με βάση το έτος 2006=100, τριμηνιαία στοιχεία 2006:1-2019:2 εποχικά διορθωμένα).*

Στη βάση της «λογικής» που εμπεδώθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης, οι εργαζόμενοι θεωρούν αναπόφευκτη τη μείωση των μισθών τους κατά τη διάρκεια μιας τέτοιας κατάστασης. Απόδειξη πως η μείωση των μισθών δεν είναι μονόδρομος κατά τη διάρκεια κρίσεων, αποτελούν τα παραδείγματα άλλων χωρών του Ευρωπαϊκού Νότου, οι οποίες πλήγηκαν ίσως με μεγαλύτερη σφοδρότητα από την Κύπρο. Το δίπλα διάγραμμα καταδεικνύει δυο στοιχεία. 1) Σε χώρες όπως η Ισπανία και η Ιταλία υπήρξε απλώς επιβράδυνση της ανόδου των ονομαστικών αποδοχών (όχι μείωση) και 2) η Κύπρος και η Ελλάδα είναι οι μοναδικές χώρες στις οποίες οι αποδοχές εργασίας δεν έχουν ανακάμψει σε βαθμό που να αναιρεί τις μειώσεις μισθών της κρίσης.

Διάγραμμα 1.3. *Ακαθάριστες ετήσιες αποδοχές εργασίας ανά μισθωτό στις χώρες της νότιας Ευρώπης που ανήκουν στην ευρωζώνη (σε χιλιάδες ευρώ, 1995-2019).*

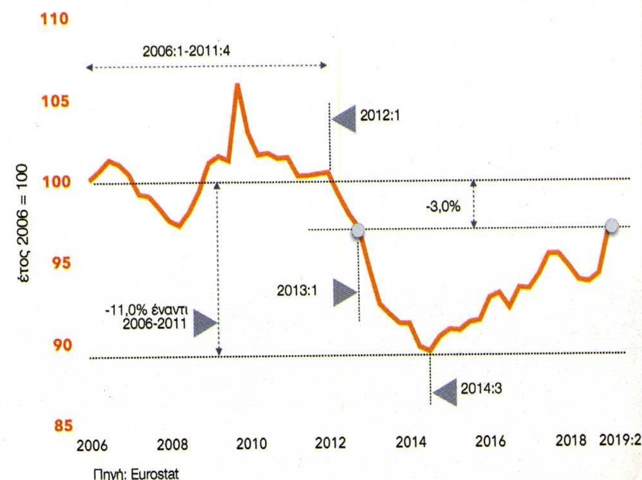
Πηγή: Ameco Database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Για τον εργαζόμενο της Κύπρου, είτε συγκρίνοντας τη σημερινή κατάσταση με αυτή που ήταν στη χώρα μας πριν μερικά χρόνια, είτε συγκρίνοντας με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η κατάσταση είναι χειρότερη. Αυτή είναι η πραγματική εικόνα των μισθών σήμερα, παρά το δήθεν "success story"

ΤΙΜΕΣ

Για τον εργαζόμενο, το επίπεδο των τιμών έχει νόημα εάν το δούμε στη σχέση του με τον ονομαστικό μισθό. Αυτή η συσχέτιση μας δίνει τον «πραγματικό μισθό», δηλαδή το πόσα μπορεί ο εργαζόμενος να αγοράσει με το μισθό του, την αγοραστική του δύναμη. Αυτή η εικόνα φανερώνει πως η σημερινή κατάσταση των εργαζομένων είναι ακόμα χειρότερη από αυτή που μας δείχνει ο μέσος μισθός. Το "success story" της κυβέρνησης διατήρησε για περίπου επτά συναπτά έτη, την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτά που ήταν το 2013. Ακόμη και κατά το 2019 η αγοραστική δύναμη του μέσου μισθού ήταν κατά 3% μικρότερη από το 2006.

Διάγραμμα 1.6. *Αγοραστική δύναμη μέσου χρηματικού μισθού (με έτος βάσης 2006=100, σε χιλιάδες ευρώ, τριμηνιαία στοιχεία 2006:1-2019:2, εποχικά διορθωμένα).*

Την ίδια δύσκολη εικόνα βλέπουμε και συγκρίνοντας με άλλες χώρες της ευρωζώνης. Η αγοραστική δύναμη του εργαζόμενου στην Κύπρο είναι στην τρίτη χειρότερη θέση. Οι μόνες χώρες στις οποίες η αγοραστική δύναμη είναι μικρότερη, είναι η Ελλάδα και η Πορτογαλία, ενώ είναι παράλληλα σχεδόν η μισή από εκείνη των εργαζομένων στο Βέλγιο που είναι πρώτο στην κατάταξη.

Διάγραμμα 1.5. *Αγοραστική δύναμη* μικτών ετήσιων αποδοχών εργασίας ανά απασχολούμενο σε επιλεγμένες χώρες της Ευρώπης κατά το 2019 (σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης).*

Βέλγιο	50,8
Ιρλανδία	45,8
Αυστρία	44,5
Δανία	44,1
Γαλλία	43,9
Ολλανδία	43,5
Γερμανία	41,9
Σουηδία	40,5
Βρετανία	40,1
Ιταλία	38,8
Φιλανδία	38,6
Ισπανία	35,0
Σλοβενία	34,0
Τσεχία	29,1
Κύπρος	28,3
Ελλάδα	26,7
Πορτογαλία	26,3

**Αγοραστική δύναμη αποδοχών εργασίας διορθωμένη με το διαφορετικό επίπεδο των τιμών στις χώρες.*

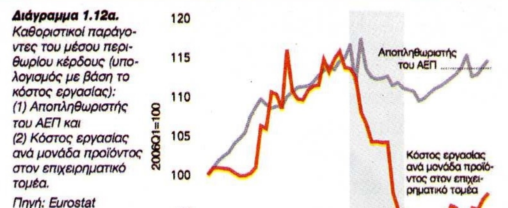
Πηγή: Ameco Database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Το ανέβασμα του πραγματικού μισθού των εργαζομένων σημαίνει μέχρι ενός σημείου τη σχετική καλυτέρευση των συνθηκών διαβίωσης του. Στον 21ο αιώνα με όλα τα επιτεύγματα της επιστήμης και της τεχνολογίας, η συνεχής βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του λαού θα έπρεπε να ήταν δεδομένη. Δυστυχώς, σε αντίθεση με αυτό, ο εργαζόμενος σήμερα έχει πρόσβαση σε ακόμα λιγότερα αγαθά, σε σχέση με το παρελθόν και σε σχέση με άλλες χώρες.

ΚΕΡΔΗ

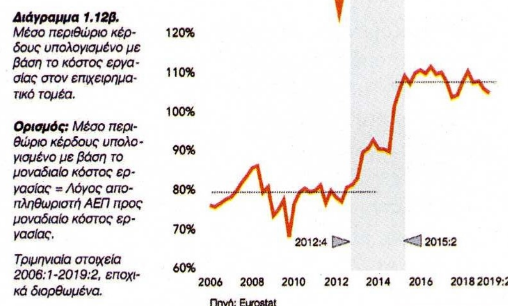
Το σύνθημα της κυβέρνησης τα προηγούμενα χρόνια με το οποίο καλούσε τους εργαζόμενους να φορτωθούν το βάρος της κρίσης, ήταν το «όλοι πρέπει να συμβάλουμε». Στην πορεία φάνηκε πως με το «όλοι» εννοούσαν όλοι οι άλλοι εκτός από τον εργοδότη.

Δίπλα φαίνονται ξεκάθαρα οι περικοπές που υπέστησαν οι εργαζόμενοι στους μισθούς τους. Από το 2013 μέχρι το 2015 βλέπουμε μια κατρακύλα του κόστους εργασίας. Αυτό είναι το έξοδο του εργοδότη για την πληρωμή του υπαλλήλου του. Εάν αυτό γινόταν όντως για να συμβάλουμε όλοι, θα έπρεπε να δούμε αντίστοιχη μείωση στα κέρδη του εργοδότη. Αντίθετα όμως, αυτό που γίνεται είναι την ίδια ώρα που το έξοδο των μισθών μειώνεται, το μέσο περιθώριο κέρδους εκσφενδονίζεται στα ύψη! Αυτό που έγινε με την μείωση των μισθών ήταν να αυξηθούν τα κέρδη των επιχειρηματιών.

Διάγραμμα 1.12α. *Καθοριστικοί παράγοντες του μέσου περιθωρίου κέρδους (υπολογισμός με βάση το κόστος εργασίας): (1) Αποπληθωριστής του ΑΕΠ και (2) Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον επιχειρηματικό τομέα.*

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 1.12β. *Μέσο περιθώριο κέρδους υπολογισμένο με βάση το κόστος εργασίας στον επιχειρηματικό τομέα.*

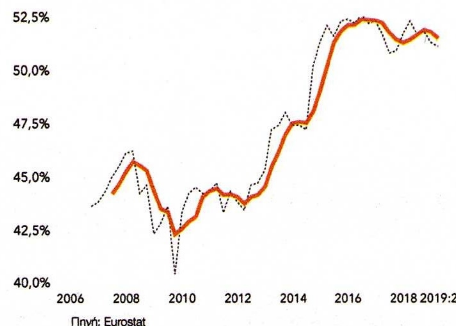
Ορισμός: *Μέσο περιθώριο κέρδους υπολογισμένο με βάση το μοναδιαίο κόστος εργασίας = Λόγος αποπληθωριστή ΑΕΠ προς μοναδιαίο κόστος εργασίας.*

Τριμηνιαία στοιχεία 2006:1-2019:2, εποχικά διορθωμένα.

Πηγή: Eurostat

Η ίδια εικόνα επιβεβαιώνεται από το εισοδηματικό μερίδιο του κεφαλαίου ως ποσοστό επι του ΑΕΠ στον επιχειρηματικό τομέα. Το ΑΕΠ είναι το σύνολο της παραγωγής σε ένα ορισμένο χρόνο. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της παραγωγής πήγαινε ανέκαθεν στον εργοδότη ο οποίος αφήνει μερικά ψίχουλα (με τη μορφή του μισθού) για τον εργαζόμενο. Την περίοδο εκείνη που στην Κύπρο «όλοι συμβάλαμε», το κεφάλαιο αύξησε το κομμάτι της παραγωγής που κρατά για τον εαυτό του και μείωσε αυτό που δίνει στον εργαζόμενο.

Διάγραμμα 1.13. *Εισοδηματικό μερίδιο του κεφαλαίου % του ακαθάριστου προϊόντος στον επιχειρηματικό τομέα (2006:1-2019:2, τριμηνιαία στοιχεία εποχικά διορθωμένα, κινητός μέσος 4 τριμήνων).*

Πηγή: Eurostat

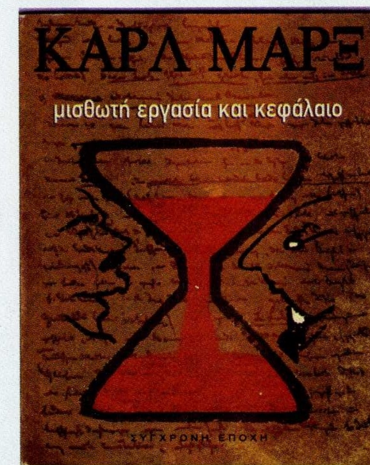
Τα πιο πάνω στοιχεία καθιστούν σαφές πως οι οικονομικές κρίσεις, εκτός από αναπόσπαστο στοιχείο του καπιταλισμού που θα συνεχίσει να επαναλαμβάνεται όσο αυτός υπάρχει, αποτελούν επίσης χρυσή ευκαιρία για τους εργοδότες να επιτεθούν στα όσα έχουν κατακτηθεί από τους εργαζόμενους. Σε κάθε κρίση, στο όνομα της επιστροφής στην κανονικότητα και της ανάπτυξης, το κεφάλαιο μαζί με τις κυβερνήσεις που το υπηρετούν, βρίσκουν πάτημα για να ανεβάσουν τα δικά τους κέρδη και να επιδεινώσουν τη θέση του εργαζόμενου. Το ότι όλοι πληρώνουμε ισόποσα είναι απλά ένα μεγάλο ψέμα.

Υπάρχουν πολλές θεωρίες για το ποιο είναι το στοιχείο που διαμορφώνει την αξία ενός εμπορεύματος. Κάποιοι λένε πως η αξία και η τιμή καθορίζονται από τους νόμους της προσφοράς και της ζήτησης. Κάποιοι άλλοι πως εξαρτάται από το ποσό που δαπανήθηκε για την παραγωγή ενός προϊόντος. Οι θεωρίες αυτές καταλήγουν σε ένα φαύλο κύκλο και αδυνατούν να εντοπίσουν τι βρίσκεται στη ρίζα, στο επίκεντρο αυτής της διαδικασίας.

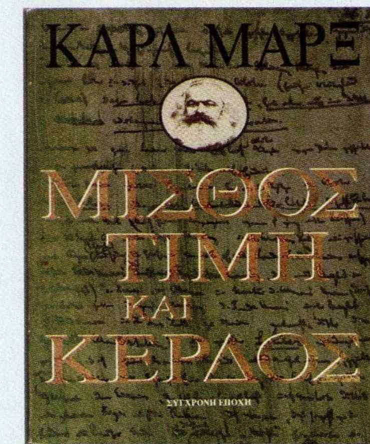
Τη θεωρία του για τον τρόπο που λειτουργεί ο καπιταλισμός, ο Μάρξ την ανέπτυξε στο μεγάλο του έργο, «Το Κεφάλαιο». Στο παρόν έντυπο γίνεται μια απλουστευμένη αναφορά ορισμένων σημείων. Συνοπτικά, με αυτό το μέρος της θεωρίας του ο Μαρξ ασχολήθηκε σε ένα μικρό βιβλίο που κυκλοφορεί με τον τίτλο «ΜΙΣΘΟΣ, ΤΙΜΗ και ΚΕΡΔΟΣ»

Περισσότερα σχετικά με αυτό το θέμα μπορείτε να διαβάσετε:

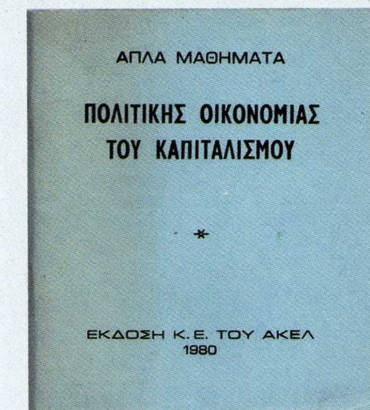
ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΙΣΘΟΣ, ΤΙΜΗ και ΚΕΡΔΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ (ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΚΕΛ)

Μισθός

Στη Μαρξιστική θεωρία ο εργαζόμενος αντιμετωπίζεται σαν το άτομο που πουλά ένα εμπόρευμα, την εργατική του δύναμη. Ο εργοδότης είναι αυτός που αγοράζει την εργατική δύναμη και τη βάζει σε κίνηση δίνοντας της τα απαραίτητα μέσα (τα εργαλεία και τις πρώτες ύλες). Όπως και κάθε εμπόρευμα, έτσι και η εργατική δύναμη, έχει την αξία που αντιστοιχεί στην παραγωγή και την αναπαραγωγή της. Ο εργαζόμενος δηλαδή, θα πληρωθεί όσα χρειάζεται για να επιβιώσει και να μπορεί να συνεχίσει να πουλά την εργατική του δύναμη στον εργοδότη.

Τιμή

Σύμφωνα με τον Καρλ Μαρξ, η αξία ενός εμπορεύματος ορίζεται από την ποσότητα εργασίας που περιέχεται σε αυτό. Δηλαδή συνυπολογίζεται ο χρόνος που ξοδεύτηκε για τη δημιουργία των διάφορων υλικών που χρησιμοποιούνται (ξύλα, μέταλλα κλπ.), μέρος του χρόνου που ξοδεύτηκε για τη δημιουργία των μέσων παραγωγής (εργαλεία, μηχανές κλπ) και ο χρόνος που ξοδεύει ο εργάτης για τη δημιουργία του τελικού προϊόντος. Η τιμή αποτελεί την χρηματική έκφραση αυτής της αξίας.

Κέρδος

Η εργατική δύναμη, αποτελεί το μόνο εμπόρευμα το οποίο μπορεί να παράγει περισσότερη αξία από αυτή που χρειάζεται για να αναπαραχθεί η ίδια. Λόγου χάρει, στα πλαίσια μιας 8ωρης εργάσιμης ημέρας, ο εργαζόμενος μπορεί να παράγει όσα χρειάζεται για την συντήρηση και την αναπαραγωγή της εργατικής του δύναμης μέσα σε 4 ώρες. Ο εργοδότης όμως δεν πρόκειται να τον βάλει να δουλεύει μόνο για 4 ώρες. Έτσι, τις 4 επιπλέον ώρες που εργάζεται, παράγει τη λεγόμενη υπεραξία. Στη συνέχεια, ο εργοδότης πουλώντας το προϊόν που του παρήγαγε ο εργάτης, στην πραγματική του αξία, κατακρατά το ποσό αυτό της υπεραξίας με τη μορφή του κέρδους.

Ο βαθμός κέρδους «ρυθμίζεται μόνο με την αδιάκοπη πάλη ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία». Η εργοδοσία πάντα θα προσπαθεί με διάφορους τρόπους να αυξήσει το κέρδος της. Στους τρόπους αυτούς εντάσσονται, το κατέβασμα των μισθών, η επέκταση της διάρκειας της εργάσιμης ημέρας και η εντατικοποίηση της εργασίας. Όλα μεταφράζονται σε μεγαλύτερη εκμετάλλευση των εργαζομένων.

Από τη δική μας πλευρά, οι εργαζόμενοι μπορούμε όταν διαθέτουμε την οργάνωση, να διεκδικούμε και να πετυχαίνουμε βελτίωση των συνθηκών ζωής μας. Για αυτό το λόγο, οι πιο ευάλωτοι εργαζόμενοι είναι όσοι δουλεύουν ανοργάνωτοι και χωρίς συλλογικές συμβάσεις.

Ως ΕΔΟΝ στηρίζουμε τη συζήτηση που διεξάγεται για θεσμοθέτηση εθνικού κατώτατου μισθού και ελάχιστων όρων εργασίας σε τομείς που δεν καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις, με την προϋπόθεση πως αυτό θα γίνεται με συλλογική διαπραγμάτευση, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και όχι να καθορίζεται αυθαίρετα από τα πάνω.

Ενόψει της οικονομικής κρίσης που έπεται λόγω κορωνοϊού, οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι προετοιμασμένοι για μια ολομέτωπη επίθεση στα κεκτημένα τους. Μαζικότερη και ισχυρότερη πρέπει να είναι και η δική μας απάντηση προκειμένου να προστατέψουμε τα δικαιώματα μας.

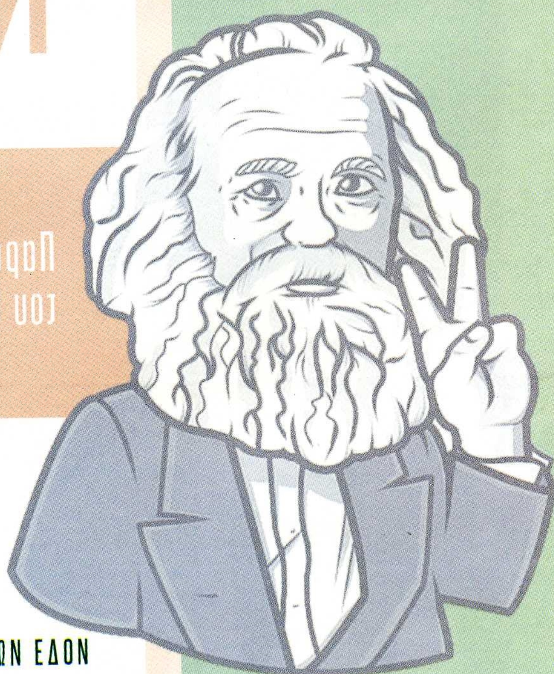
Γνωρίζουμε πολύ καλά πως στα πλαίσια του καπιταλισμού δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική δικαιοσύνη για τους εργαζόμενους. Ωστόσο, όσο αυτός υπάρχει, οι εργαζόμενοι μόνο αν οργανωθούν και διεκδικήσουν ενωμένοι μπορούν να πετύχουν την καλυτέρευση της ζωής τους. Τα διάφορα τμήματα του κεφαλαίου, μπορεί να έχουν ορισμένες φορές συγκρουόμενα συμφέροντα, όπως για παράδειγμα μερικές επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου που ανταγωνίζονται μεταξύ τους, όταν όμως πρόκειται για τις πιέσεις που τους ασκούν οι εργαζόμενοι, το κεφάλαιο παρουσιάζεται πάντα ενωμένο για να τις αντιμετωπίσει. Όσες διαφορές και αν έχουν μεταξύ τους, ο κοινός τους στόχος, η μεγαλύτερη δυνατή εκμετάλλευση του εργαζόμενου, επιβάλλει τη συνεργασία τους.

Οι εργαζόμενοι, χωρίς ανάλογη οργάνωση και συνεργασία μεταξύ τους, δεν έχουν καμία ελπίδα να νικήσουν. Ως ΕΔΟΝ καλούμε τους νέους και τις νέες, εργαζόμενους ή ανέργους, όποιος και αν είναι ο τομέας της δουλειάς τους, να οργανωθούν και να προτάξουν τις διεκδικήσεις τους συλλογικά. Για να γίνει αυτό, χρειάζεται συστράτευση με το οργανωμένο, ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα, την ΠΕΟ. Λειτουργώντας ως μονάδες, ως ξεχωριστά άτομα, η δύναμη μας χάνεται. Όταν όμως είμαστε οργανωμένοι και μαζικοί, η δύναμη μας δεν προστίθεται απλά, αλλά πολλαπλασιάζεται!

ΜΙΣΘΟΙ, ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΚΕΡΔΗ;

Παραφράζοντας την μπροσούρα του Μαρξ «Μισθός, Τιμή και Κέρδος»

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΔΟΝ
ΙΟΥΝΗΣ 2020